

KS. STANISŁAW JÓZEF KOZA, Lublin–Rzeszów
KRZYSZTOF LEŚNIEWSKI, Lublin

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA INSTYTUTU EKUMENICZNEGO KUL W LATACH 1998 –1999

W niniejszym opracowaniu postaramy się zaprezentować tradycyjnie panoramę¹ organizacji kadrowej i działalności dydaktyczno-naukowej Instytutu Ekumenicznego [dalej: IE] KUL² w latach 1998 i 1999.

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Na działalność dydaktyczną i naukową Instytutu Ekumenicznego składała się praca trzech Katedr: Teologii Ekumenicznej, Teologii Prawosławnej i Teologii Protestanckiej.

W okresie sprawozdawczym zostało zatrudnionych dwóch pracowników (od 1 października 1999 r.): jedna osoba na etacie naukowo-dydaktycznym (ks. dr Andrzej Kaim SAC) i jedna osoba na etacie naukowym (mgr lic. Kazimiera Derkaczewska).

¹ Prezentacja niniejsza stanowi kontynuację dotychczasowych sprawozdań rocznych, które zawierają zeszyty nr 7 (poświęcone w całości teologii ekumenicznej) „Roczników Teologicznych” Towarzystwa Naukowego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego [dalej: RTKUL] z lat 1993-1999 (w stałym dziale pt. „Kronika”).

² Literaturę na temat genezy oraz dotychczasowej historii IE KUL zob. m.in.: S. J. K o z a. *Dziesięciolecie Instytutu Ekumenicznego KUL*. „Biuletyn Ekumeniczny” 22:1993 nr 4 (88) s. 21-32; W H r y n i e w i c z. *The Ecumenical Institute of the Catholic University of Lublin*. RTKUL 40:1993 z. 7 s. 170-174; S. J. K o z a. *Z historii Instytutu Ekumenicznego KUL*. RTKUL 40:1993 z. 7 s. 163-170; W H r y n i e w i c z. *Ekumeniczne dziedzictwo Vaticanum II w działalności Instytutu Ekumenicznego KUL*. W: W H r y n i e w i c z, J. S. G a j e k, S. J. K o z a (red.). *Ku chrześcijaństwu jutra. Wprowadzenie do ekumenizmu*. Lublin: TNKUL 1996 (dodruk: 1997) s. 428-443; S. J. K o z a. *Działalność naukowa Instytutu Ekumenicznego KUL w roku 1997*. RTKUL 45-46:1998-1999 z. 7 s. 199 przypis 1.

Pracownikami poszczególnych Katedr byli: ks. prof. dr hab. Wacław Hryniewicz OMI, kierownik IE oraz Katedry Teologii Prawosławnej (starszy wykładowca Katedry: ks. dr Jan Sergiusz Gajek MIC³), a zarazem kurator Katedry Teologii Ekumenicznej (starszy wykładowca Katedry: ks. dr Leonard Górka SVD – pełniący zarazem funkcję zastępcy kierownika IE; nowy asystent Katedry: ks. dr Andrzej Kaim SAC); ks. dr hab. Piotr Jaskóła (Katedra Teologii Protestantkiej⁴).

Pracownikami naukowo-badawczymi byli: ks. dr Stanisław Józef Koza i p. dr Krzysztof Leśniewski (adiunkci naukowcy) oraz p. mgr lic. Kazimiera Derkaczewska (asystent naukowy, zatrudniona na pół etatu).

Stałym współpracownikiem IE pozostawał w dalszym ciągu ks. prof. dr hab. Stanisław Celestyn Napiórkowski OFMConv, kurator I Katedry Dogmatyki i kierownik Katedry Mariologii.

II. DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNO-NAUKOWA

Prace dydaktyczne Instytut realizował według programu wykładów i zajęć, zatwierdzonego przez Radę Wydziału Teologii naszej Uczelni.

Zajęcia dydaktyczne⁵ o tematyce ekumenicznej w diecezjalnych i zakonnych seminariach duchownych czy instytutach teologicznych prowadzili: ks. prof. S. C. Napiórkowski OFMConv, ks. dr J. S. Gajek MIC, ks. dr L. Górka SVD, ks. dr P. Jaskóła, ks. dr A. Kaim SAC i ks. dr S. J. Koza.

Prace badawcze realizowali wszyscy pracownicy IE w ramach szczegółowo opracowanych programów naukowych Instytutu jako całości oraz w ramach własnych indywidualnych programów naukowo-badawczych. Wśród nich należy wymienić w pierwszym rzędzie publikacje książkowe, współpracę z Towarzystwem Naukowym KUL oraz z Redakcją *Encyklopedii Katolickiej* i Redakcją Wydawnictw KUL.

³ Od początku roku akademickiego 1997/98 przebywał na urlopie bezpłatnym; z dniem 30 września 1999 r. zakończył pracę w IE KUL – od tego czasu prowadzi jedynie zajęcia zlecone na Wydziale Nauk Humanistycznych naszej Uczelni.

⁴ W okresie sprawozdawczym stanowisko kierownika Katedry Teologii Protestantkiej pozostawało nieobsadzone. Ks. dr hab. Piotr Jaskóła, dawny adiunkt wyżej wymienionej Katedry pracujący na pierwszym etacie na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego, prowadził tylko wykłady zlecone w roku akademickim 1997/1998 i 1999/2000, natomiast w roku akademickim 1998/1999 przebywał na urlopie naukowym.

⁵ W Instytucie Ekumenicznym prowadzili je także (w określonym programem dydaktycznym zakresie) ks. dr S. J. Koza i p. dr K. Leśniewski.

III. PROGRAMY BADAWCZE

Programy badawcze IE KUL prowadził konsekwentnie we współpracy z krajowymi i zagranicznymi⁶ ośrodkami i placówkami naukowymi. Ich realizacja przejawiała się w rozmaitej formie – kontaktów naukowych, seminariów, konferencji, sesji, sympozjów, wykładów i referatów oraz różnego rodzaju publikacji. Jej odzwierciedleniem jest również zawartość niniejszego zeszytu „Roczników Teologicznych”

Panoramę tych programów przedstawiają następujące tematy badawcze:

– Temat I: *Jedność Kościołów – jedność Europy*⁷ – we współpracy z Catholica Unio i Ostkirchliches Institut (Würzburg, Niemcy) oraz Instytutem Historii Cerkwi (Lwów, Ukraina), a także Wydziałem Teologicznym (CMTF) Uniwersytetu Palackeho w Ołomuńcu (Republika Czeska), z Consilium Conferentiarum Episcoporum Europae (CCEE) i z Konferenz Europäischen Kirchen (KEK).

– Temat II: *Dialog Kościołów – pojednanie narodów*⁸ – we współpracy z Arbeitsgemeinschaft der Christlichen Kirchen in der Schweiz (AGChKS; Berno, Szwaj-

⁶ Omówienie tego rodzaju współpracy za rok 1999 zawiera oddzielne opracowanie niniejszej „Kroniki”: S. J. K o z a. *Współpraca Instytutu Ekumenicznego KUL z zagranicą w 1999 roku.*

⁷ Zob. m.in.: L. G ó r k a. *Chrześcijańskie postannictwo w Europie. Europejskie Zgromadzenia Ekumeniczne. Od Bazylei do Grazu. Próba charakterystyki.* „Nurt SVD” 32:1998 nr 1 s. 27-36; t e n ż e. *Protagonisten der Evangelisation. Grundriss zur Theologie und Geistlichkeit des Evangelisierungswerkes der Heiligen Kyrillos und Methodius.* „Der Christliche Osten” 53:1998 nr 5 s. 228-235; t e n ż e. *Europejskie zgromadzenia ekumeniczne. Od Bazylei do Grazu – próba charakterystyki.* RTKUL 45-46:1998-1999 z. 7 s. 109-121.

Tu także realizacja szczegółowego projektu pt.: „«Charta Oecumenica» Kościołów europejskich” w której czynnie uczestniczy ks. prof. W H r y n i e w i c z, kierownik IE – zob. też w niniejszej „Kronice” opracowanie S. J. K o z a. *Współpraca Instytutu Ekumenicznego KUL z zagranicą w 1999 roku;* W H r y n i e w i c z. *Charta Oecumenica Kościołów Europy* „Tygodnik Powszechny” 53:1999 nr 2 (z 10 I) s. 11.

⁸ Wyrazem tej współpracy było kolejne spotkanie przedstawicieli wielu Kościołów w Szwajcarii, którego IE był już tradycyjnie współorganizatorem. Prezentuje je w swoim sprawozdaniu w niniejszym zeszycie przedstawiciel naszego Instytutu: L. G ó r k a SVD. *„Prawda i dowolność – jako problem ekumeniczny”* *Polsko-szwajcarskie Sympozjum Ekumeniczne. Davos (Szwajcaria), 14-21 września 1998 roku* (s. 243-247). W dziale „Artykuły” publikujemy zaś treść jego wystąpienia: *Die Neureligionen und Sekten als Herausforderung an Kirche und Gesellschaft. Ein Abriss aus polnischer Sicht* (s. 171-181).

W podobnym aspekcie zob. też: t e n ż e. *„Religia i nadzieja”* *Trzecia konferencja ekumeniczna poświęcona Chinom. Stavanger, Norwegia 18-21 czerwca 1998 roku.* RTKUL 45-46 1998-1999 s. 173-176. Oprócz ks. dra L. Górki SVD uczestniczył w niej również ks. prof. W. Hryniewicz, który wygłosił referat pt. *The Challenge of Our Hope: History and Eschatology. An East European View.* Zamieszczamy go w niniejszym zeszycie RTKUL (s. 93-110). Por. też książkę napisaną w duchu tegoż programu badawczego: W H r y n i e w i c z. *Na drogach pojednania. Medytacje ekumeniczne.* Warszawa: Wyd. „Verbinum” 1998.

caria), J. A. Möhler-Institut (Paderborn, Niemcy), Centro San Egidio (Rzym, Włochy) i werbistowskim „Centrum Chińskim” (China Zentrum) z St. Augustin (Niemcy).

– Temat III: *Od unionizmu do ekumenizmu*⁹ – we współpracy z The Society of Saint John Chrysostom (Virginia, USA) i Catholica Unio (Würzburg, Niemcy).

– Temat IV: *Ambiwalencja postmodernizmu i badania ekumeniczne* – we współpracy z „Societas Oecumenica” (European Society for Ecumenical Research – z siedzibą Sekretariatu od 27 VIII 1996 r. w Uppsali, Szwecja) oraz Institut für Ökumenische Forschung (Strasbourg, Francja).

– Temat V: *Eschatologia i eklezjologia Kościoła niepodzielonego*¹⁰

– Temat VI: *Duchowość chrześcijańskiego Wschodu*¹¹

– Temat VII: *Wokół chrześcijańskiej nadziei*¹²

– Temat VIII: *Dogmat i ekumenizm*¹³

⁹ Zob. przykładowo: W H r y n i e w i c z. *Blizce do ekumenizmu – blizce do Boga*. „Postup. Šcodenna l'vivska gazeta” 1998 nr 116 (z 27 VI) s. 8; t e n ż e. *Minule zališiti Bogovi. Unija ta uniatizm v ekumeničnij perspektivi*. L'viv 1998; J. S. G a j e k, S. N a b y w a n i e c (red.). *Unia Brzeska z perspektywy czterech stuleci*. Lublin: RWKUL 1998; W H r y n i e w i c z. *Świadomość schizmy na Rusi Kijowskiej w XI i XII wieku*. W: H. G a p s k i (red.). *Christianitas et cultura Europae. Księga Jubileuszowa Profesora Jerzego Kłoczowskiego*. Cz. 1. Lublin 1998 s. 209-213; K. L e ś n i e w s k i. *Zaangażowanie prawosławia w ruch ekumeniczny*. „Arche. Wiadomości Bractwa” [Białystok] 1998 nr 3-4 s. 9-13.

¹⁰ Zob. m.in.: W H r y n i e w i c z. *Can Non-Believers Be Redeemed? Soteriological Universalism*. „Dialogue and Universalism” 8:1998 nr 1-2 s. 61-74; t e n ż e. *Bliski koniec sporu o Filioque?* „Tygodnik Powszechny” 52:1998 nr 48 (z 29 XI) s. 8-9;

¹¹ Wyrazem badań na ten temat są m.in. publikacje książkowe: K. L e ś n i e w s k i (red.). *Żywoty Świętych. Księga trzecia. Listopad. Część I*. [Opracowali: K. Leśniewski, M. Łukaszuk.] Lublin: Wydawnictwo Prawosławnej Diecezji Lubelsko-Chełmskiej [dalej: WPDL-Ch] 1998; K. L e ś n i e w s k i, J. L e ś n i e w s k a (red.). *Prawosławie. Światło wiary i źródło doświadczenia*. Lublin: WPDL-Ch 1999.

¹² Zob. np.: W. H r y n i e w i c z. *Nadzieja zbawienia a dramat wolności człowieka*. „Więź” 41:1998 nr 4 s. 91-104.

¹³ Publikacje w tym programie: W H r y n i e w i c z. *Dar Zmartwychwstałego. Pneumatologia prawosławna i jej znaczenie dla ekumenii*. W: M. M a r c z e w s k i (red.). *Duch, który jednoczy. Zarys pneumatologii*. Lublin: RWKUL 1998 s. 211-232; t e n ż e. *Versöhnung im trinitarischen Glauben? Zur römischen Klarstellung über den Heiligen Geist*. RTKUL 45-46:1998-1999 z. 7 s. 5-26; L. G ó r k a. *Vorwärts-Lösung durch Rück-Besinnung*. (L. Górka SVD im Gespräch mit Bishop Julian Gbur SVD). W: *Steyler Missions-Chronik 1998/99* [Nettetal 1998] s. 41-44; t e n ż e. *O Stworzycielu Duchu – przyjdź!* „Misjonarz” 16:1998 nr 1 s. 3-4; S. J. K o z a. *Teologiczny wymiar ekumenii*. W: R. K a m i ń s k i, S. J. K o z a, L. S k o r u p a, K. Ś w i ę s (red.). *W służbie wartościom. Księga Pamiątkowa poświęcona Księdzu Biskupowi Profesorowi Dr. hab. Kazimierzowi Ryczanowi z okazji 60-lecia urodzin*. Kielce: Wyd. „Jedność” 1999 s. 263-271; K. L e ś n i e w s k i. *The Principle of Sobornost*

W ramach IE zrealizowano dwa granty – projekty badawcze:

– *Ut unum. Dokumenty Kościoła katolickiego na temat ekumenizmu (1982-1998)*.

Dzieło to stanowi kontynuację przygotowanego przez ks. prof. dr hab. Stanisława Celestyna Napiórkowskiego OFMConv tomu (o tym samym tytule), który zawierał zbiór dokumentów Kościoła katolickiego na temat ekumenizmu do 1981 r. Kierownikiem grantu był dr Krzysztof Leśniewski. W skład zespołu realizującego grant wchodzili: ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv i dr Jadwiga Leśniewska.

– *Nauka Jana Husa o Kościele według jego traktatu „De ecclesia” Studium teologiczno-ekumeniczne*. Jest to zarazem temat rozprawy doktorskiej mgr. lic. Krzysztofa Moskala, przygotowanej pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. S. C. Napiórkowskiego OFMConv i obronionej w styczniu 2000 r.

IV SYMPOZJA, SESJE NAUKOWE I OTWARTE SEMINARIA DYSKUSYJNE

W latach 1998-1999 IE KUL był współorganizatorem kilku imprez naukowych o charakterze międzynarodowym i krajowym:

1. Sympozja, konferencja i sesje naukowe¹⁴

– „Pięćdziesięciolecie Światowej Rady Kościołów” Piąte Międzyuczelniane Sympozjum Ekumeniczne (Warszawa, 23 IV 1998 r.)¹⁵;

– „Religia i nadzieja” Trzecia konferencja ekumeniczna poświęcona Chinom (Stavanger, Norwegia, 18-21 VI 1998 r.)¹⁶;

in the Theology and Life of the Orthodox Church. RTKUL 45-46:1998-1999 z. 7 s. 65-76.

¹⁴ Inne sympozja i sesje naukowe zob. w niniejszym zeszycie (dział „Kronika”): S. J. K o z a. *Współpraca Instytutu Ekumenicznego KUL z zagranicą w 1999 roku*.

¹⁵ Zob. K. G r z e s i a k. *Pięćdziesięciolecie Światowej Rady Kościołów. Piąte Międzyuczelniane Sympozjum Ekumeniczne*. Warszawa, 23 kwietnia 1998 roku. RTKUL 45-46:1998-1999 z. 7 s. 170-172.

Ze strony IE w sympozjum uczestniczyli: ks. prof. W. Hryniewicz OMI (przewodniczył I sesji), ks. dr L. Górka SVD i ks. dr S. J. Koza oraz studenci: ks. mgr K. Grzesiak i ks. mgr P. Kantyka.

¹⁶ Uczestniczyli: ks. prof. W. Hryniewicz OMI (wygłosił referat *The Challenge of Our Hope: History and Eschatology. An East European View*) oraz ks. dr L. Górka SVD.

Zob. L. G ó r k a SVD. „Religia i nadzieja” Trzecia konferencja ekumeniczna poświęcona Chinom. Stavanger, Norwegia 18-21 czerwca 1998 roku. RTKUL 45-46:1998-1999 z. 7 s. 173-176.

- „Die Moderne und die ökumenische Forschung” Jubileuszowa X Konsultacja „Societas Oecumenica” (Uppsala, Szwecja, 20-27 VIII 1998 r.¹⁷);
- „Prawda i wolność – jako problem ekumeniczny” Polsko-szwajcarskie Sympozjum Ekumeniczne (Davos, Szwajcaria, 14-21 IX 1998 r.);
- „Czy potrzebujemy nowej teologii ekumenicznej?” Sesja naukowa ze studentami Uniwersytetu w Oldenburgu, Niemcy (Lublin, 8 X 1998 r.)¹⁸;
- „Pojednanie w nauce o usprawiedliwieniu” (Lublin, 11 XII 1999 r.)¹⁹

2. Otwarte seminaria dyskusyjne

- „Boży Duch przynagla: Ekumenia jako «priorytet duszpasterski»” (22 I 1998)²⁰
- „Die Enzyklika *Ut unum sint*. Eine anglikanische Perspektive” (14 V 1998 r.), na którym referat wprowadzający wygłosił Rev. Christopher Lowe (teolog anglikański z Londynu – Community of the Resurrection)²¹

¹⁷ Uczestniczyli: ks. prof. W Hryniewicz OMI (prowadził jedną z grup dyskusyjnych) i ks. dr S. J. Koza (członek pięcioosobowego Zarządu europejskiej „Societas Oecumenica”) oraz ks. prof. P Jaskóła (Uniwersytet Opolski, IE KUL). Materiały sympozjalne przygotowuje do wydania strona szwedzka.

¹⁸ W prowadzenia do tej sesji naukowej, połączonej z ożywioną dyskusją, dokonali: ks. prof. S. C. Napiórkowski OFMConv, ks. prof. W Hryniewicz OMI (*Ökumene als Vertrauenssache*) oraz prof. Ulrike Link-Wieczorek (Uniwersytet w Oldenburgu, Niemcy). Materiały z niej przygotowuje do wydania strona niemiecka.

Zob. też: S. R e j a k. *Czy potrzebna jest nowa teologia ekumeniczna? Seminarium dyskusyjne* [była to sesja naukowa połączona z dyskusją – S. J. Koza, K. Leśniewski] *na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Lublin, 8 października 1998 roku*. RTKUL 45-46:1998-1999 z. 7 s. 176-178.

¹⁹ Była to sesja naukowa włączona we wspólne świętowanie 80-lecia założenia Koła Naukowego Teologów (KUL, 10-11 XII), zorganizowanego przez KNT, IE oraz Instytut Teologii Dogmatycznej KUL. Sesji nt. „Wspólnej deklaracji katolicko-luterańskiej o usprawiedliwieniu” przewodniczył ks. prof. W Hryniewicz OMI, kierownik IE. On też dokonał krótkiego wprowadzenia w samą problematykę. Z kolei ks. prof. S. C. Napiórkowski OFMConv zdał relację z faz dialogu luterańsko-katolickiego (*Usprawiedliwienie. Dialog katolicko-luterański na forum światowym*). Następnie zaprezentowano stanowiska Kościołów: luterańskiego (bp Jan Szarek) i prawosławnego (bp Abel [Popławski]). Główny blok tematyczny zakończyły *Refleksje teologa luterańskiego* (prof. Karol Karski). Całość uwieńczyła ożywiona dyskusja.

²⁰ Krótką notkę na ten temat zob. S. R e j a k. *Obchody Tygodnia Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan w Lublinie. 18-25 stycznia 1998 roku*. RTKUL 45-46:1998-99 z. 7 s. 169.

²¹ Seminarium przewodniczył ks. dr L. Górka SVD.

– „Historia w rękach Boga. Ekumeniczne przesłanie Patriarchy Bartłomieja I” (21 I 1999 r.)²²

V WYKŁADY I REFERATY PRACOWNIKÓW IE

Pracownicy Instytutu wygłosili w latach kalendarzowych 1998 i 1999 szereg wykładów i referatów, zarówno w kraju jak i za granicą:

– Ks. prof. dr hab. Waclaw H r y n i e w i c z OMI: *Versöhnung im trinitarischen Glauben? Zur römischen Klarstellung über den Ausgang des Heiligen Geistes* (Międzywyznaniowa Konferencja Międzynarodowa nt. „Ausgang des Heiligen Geistes”, zorganizowana przez Fundację „Pro Oriente”, Wiedeń, Austria, 15-17 V 1998); *Ökumenische Arbeit aus der Sicht Osteuropas. Einige Reflexionen über grosse Herausforderungen unserer Zeit* (X Konsultacja Naukowa europejskiej „Societas Oecumenica. European Society for Ecumenical Research” nt. „Die Ambivalenz der Moderne und die ökumenische Forschung / The Ambivalence of Modernity and Ecumenical Research”, Uppsala, Szwecja, 20-27 VIII 1998²³); *Przestrzeń wolności i odpowiedzialności teologa* (Tydzień Eklezjologiczny, KUL, 16-19 III 1999); *Paschal Sources of Christian Life: Towards a Paschal Christianology for Today and Tomorrow* (Third European Catholic China Conference: The Catholic Church in China, Krynica Morska, 15-18 IX 1999); *Czy niewierzący mogą być zbawieni? Soteriologiczna i etyczna głębia chrześcijaństwa* (II Europejski Kongres Dialogu i Uniwersalizmu, Uniwersytet Warszawski, Warszawa, 20-25 IX 1999); *Piękno i zbawienie. Kilka refleksji nad eschatologią ikony* (Symposium Instytutu Historii Sztuki KUL „Obraz i kult”, Lublin, 6-8 X 1999); *O chrześcijaństwo bardziej paschalne. Przyszłość wiary i duchowości chrześcijańskiej* (wykład inauguracyjny, Wyższe Seminarium Duchowne Księży Oblatów, Obra, 19 X 1999); *Nadzieja żyje ekumenią* (referat w czasie promocji „Kalendarza Ekumenicznego 2000”, Lublin, KUL, 16 XII 1999).

– Ks. prof. dr hab. Stanisław Celestyn N a p i ó r k o w s k i OFMConv: bloki wykładów gościnnych w WSD (Ojców Franciszkanów i na zaproszenie ks. abpa T. Kondrusiewicza, St. Petersburg, Rosja, 20-27 IV 1998); wykłady z sakramentologii (Spiska Kapituła, Słowacja, 11-14 V 1998); blok dwunastu wykładów z sakramentologii ogólnej i szczegółowej dla eksternistów Wydziału Teologii KUL (Lwów,

²² Całość prowadził kierownik IE – ks. prof. Waclaw Hryniewicz OMI. Podstawą do dyskusji były wprowadzenia red. Eugeniusza Czykwina i red. Anny Radziukiewicz („Przegląd Prawosławny” – Białystok), ks. mgr. Romana Prackiego (Kościół ewangelicko-augsburski, Lublin) i mgr lic. Kazimierzy Derkaczewskiej (KUL).

Sprawozdanie z tego seminarium zob. A. R a d z i u k i e w i c z. *Mistrz współczesności*. „Przegląd Prawosławny” [Białystok] 1999 nr 2 (164) s. 3, 25-27.

²³ Przewodnictwo w sesji plenarnej oraz w grupie dyskusyjnej.

Ukraina, 5-6 III 1999); dziewięć konferencji rekolekcyjnych i wykład (z długą dyskusją) na Uniwersytecie im. Gorkiego dla pracowników naukowych o teologii w strukturze uniwersytetu (Charków, 25-28 III 1999); przemówienie nt. dialogu katolicko-luterańskiego o usprawiedliwieniu z okazji podpisania w Augsburgu „Wspólnej Deklaracji o Usprawiedliwieniu” (kościół Kościoła ewangelicko-augsburskiego, Katowice, 29 X 1999); *Historia dialogu katolicko-luterańskiego* (sesja naukowa nt. „Nauka o usprawiedliwieniu”, Międzywydziałowy Instytut Ekumenii i Dialogu PAT, Kraków, 5 XI 1999).

– Ks. dr Leonard G ó r k a SVD: blok 15 godz. wykładów (Kolegium Teologiczne, Lwów, Ukraina, I semestr 1998/1999); *Die Neureligionen und Sekten als Herausforderung an Kirche und Gesellschaft. Ein Abriss aus polnischer Sicht* (Polsko-szwajcarskie Sympozjum Ekumeniczne, Davos, Szwajcaria, 14-21 IX 1998)²⁴; *Praca ewangelizacyjna i zaangażowanie ekumeniczne w krajach byłego Związku Radzieckiego w świetle dokumentu Papieskiej Komisji 'Pro Rusia' z 1 czerwca 1992 roku* (Konferencja Misjologiczno-Duszpasterska nt. „Perspektywy pracy duszpasterskiej werbistów na terenie dawnego Związku Radzieckiego”, Warszawa, 8-10 IV 1999).

– Ks. dr Stanisław Józef K o z a: *Übereinstimmung in der Rechtfertigungslehre zwischen Katholiken und Lutheranern anhand von Bibeltexten* (w ramach biblijnych spotkań tzw. „Frauenbund”-u [o charakterze otwartym, z udziałem również mężczyzn] przy parafii św. Wolfganga w Reutlingen, Niemcy, 10 IX 1998)²⁵

– Dr Krzysztof L e ś n i e w s k i: *Liturgiczne i pastoralne aspekty sakramentu małżeństwa w prawosławiu* (V Spotkania z prawosławiem, Hoła, 28 V 1998); *Theotokos a Trójca Święta w duchowości prawosławnej*²⁶ (Sympozjum „Trójca Święta a Maryja”, zorganizowane przez Polskie Towarzystwo Mariologiczne, Częstochowa, 6-8 IX 1999).

²⁴ Wystąpienie to publikujemy w niniejszym zeszycie w dziale „Artykuły” (s. 171-181).

²⁵ Zob. krótką notkę informacyjną: „Wolfgangsbote” (Ferienausgabe – Vom 26. Juli bis 19. September 1998) 45:1998 nr 9 s. 6. Spotkaniu towarzyszyła ożywiona dyskusja z udziałem przedstawicieli miejscowych parafii luterańskich (w tym i duchowieństwa).

²⁶ Tekst referatu został opublikowany pod takim samym tytułem w: T S i u d y, K. P e k (red.). *Trójca Święta a Maryja. Materiały z sympozjum mariologicznego zorganizowanego przez Polskie Towarzystwo Mariologiczne. Częstochowa, 6-8 września 1999 roku.* Częstochowa: Polskie Towarzystwo Mariologiczne 2000 s. 243-256.

VI. UDZIAŁ W KONGRESACH, SYMPOZJACH
I SESJACH NAUKOWYCH²⁷

– Seminarium dyskusyjne „Tożsamość narodowa a chrześcijaństwo” (Mariański Dom Studiów Św. Cyryla i Metodego, Lublin, 8 I 1998: ks. dr J. S. Gajek MIC, ks. dr L. Górka SVD, ks. dr S. J. Koza);

– Sesja naukowa „Spiritus Paracletus” (Mariański Dom Studiów Św. Cyryla i Metodego, Lublin, 13-14 II 1998: ks. dr J. S. Gajek MIC, ks. dr L. Górka SVD, ks. dr S. J. Koza)²⁸;

– Spotkanie robocze z Zarządem Steyler Missionswissenschaftliches Institut e. V w sprawie współpracy wydawniczej i członkostwa (St. Augustin, Niemcy, 29-30 I 1998: ks. dr L. Górka SVD);

– Spotkanie wykładowców Prowincji Polskiej Księży Werbistów oraz spotkanie z Zarządem Steyler Missionswissenschaftliches Institut e. V z niemieckiego St. Augustin (Krynica Morska, 26-28 VI 1998: ks. dr L. Górka SVD);

– I Konsultacja międzywyznaniowa Komisji Mieszanej KEK i CCEE celem przygotowania „Charta Oecumenica” Kościołów Europy (Genewa-Cartigny, 22-24 X 1998: ks. prof. W Hryniewicz OMI);

– Sesja naukowa „Deus Pater” (Mariański Dom Studiów Św. Cyryla i Metodego, Lublin, 13-14 II 1999: ks. dr J. S. Gajek MIC, ks. dr L. Górka SVD, ks. dr S. J. Koza)²⁹;

– Dyskusja panelowa „Kościół w Polsce wobec Soboru”, zorganizowana przez Redakcję miesięcznika „Znak” (KUL, 27 II 1999: ks. prof. W Hryniewicz OMI);

– „Dni Szwecji w Lublinie” (14-17 X 1999 r.) – dyskusja panelowa nt. „Rola Kościoła w państwie i jego zaangażowanie w pracę socjalną” (15 X 1999: ks. prof. W Hryniewicz OMI); nabożeństwo ekumeniczne w Archikatedrze Lubelskiej (17 X 1999: ks. prof. W Hryniewicz OMI, ks. dr L. Górka SVD, ks. dr S. J. Koza, dr K. Leśniewski, ks. mgr lic. R. Pracki).

– 3. Internationaler Kongress Renovabis „Wende-Zeit: Wie Christen Europa verändern” (Freising, Niemcy, 16-18 IX 1999: ks. prof. P Jaskóła, ks. dr S. J. Koza).

²⁷ Podajemy tu zasadniczo tylko te, które nie zostały wymienione w innych punktach niniejszego opracowania oraz w oddzielnej publikacji działu „Kronika”: S. J. K o z a. *Współpraca Instytutu Ekumenicznego KUL z zagranicą w 1999 roku.*

²⁸ Główny referent: prowincjał prof. Maciej Bielawski OSB (Pont. Collegio Pio Romano, Rzym).

²⁹ Główny referent: prowincjał prof. Germano Marani SJ (Orientale, Rzym).

VII. WYWIADY PRACOWNIKÓW INSTYTUTU W MASS MEDIACH

– Ks. prof. W H r y n i e w i c z OMI: „Moskwa – Rzym, próba unormowania sytuacji na Ukrainie [kwestia uniatyzmu i prozelityzmu]” (BBC Sekcja Polska, 23 I 1998); „Ekumenizm jako priorytet duszpasterski” (Radio Watykańskie, 28 I 1998); „Prezydent Jelcyn u papieża Jana Pawła II” (BBC Sekcja Polska, 10 II 1998); „Unia i prawosławie” (Radio Plus, Warszawa); „Ekumeniczne przesłanie Patriarchy Bartłomieja I” (Radio Watykańskie, 22 I 1999); „The Meeting of the Great Jubilee” („Warsaw Voice”, Sekcja Angielska Polskiego Radia, 27 XII 1999); „Dokąd zmierza świat – w stronę wojny religijnej czy ekumenicznego pokoju?” (Radio „Wolna Europa” Praga, Sekcja Białoruska, 30 XII 1999).

– Ks. S. C. N a p i ó r k o w s k i OFMConv: „O ekumenizmie” (Radio Watykańskie, 18 I 1999); dwa wystąpienia radiowe nt. „Pascha Chrystusa – Pascha nasza” (Charków, 25-28 III 1999); nagrywanie programu w łódzkiej telewizji na temat ekumenizmu, zwłaszcza usprawiedliwienia i chrztu (17 XII 1999)³⁰

– Ks. dr Leonard G ó r k a SVD: „Trudności we współczesnym dialogu ekumenicznym” (Katolickie Radio Lublin, 21 I 1998 godz. 20.50-22.00); „Szanse i przeszkody we współczesnym dialogu ekumenicznym” (Katolickie Radio Lublin, 22 I 1998 godz. 18.00-18.07); „Omówienie tematu Tygodnia Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan: «Duch Święty przychodzi z pomocą naszej słabości»” (Radio Watykańskie, 24 I 1998 godz. 20.00-20.05); „Omówienie tematu Tygodnia Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan” (Radio Watykańskie, 19 I 1999).

VIII. WIZYTY NAUKOWCÓW ZAGRANICZNYCH³¹

Wykłady gościnne w IE KUL wygłosili:

– P dr Aleksej Wiktorowicz Judin (wykładowca Instytutu Biblijno-Teologicznego św. Andrzeja Apostoła w Moskwie, Rosja): *Ekumenizm – rzeczywistość czy utopia w dzisiejszej Rosji?* (12 XI 1998).

– Rev. Christopher Lowe (teolog anglikański, przeor Community of the Resurrection w Londynie, Anglia): *Die Enzyklika „Ut unum sint” Eine anglikanische Perspektive* (14 V 1998).

³⁰ Organizacją nagrania programu zajęli się dwaj magistrzy Ks. Profesora – Bogdan Koszyła i Jacek Łęski.

³¹ Wykłady z 1999 r. podajemy w oddzielnym opracowaniu: S. J. K o z a. *Współpraca Instytutu Ekumenicznego KUL z zagranicą w 1999 roku.*

IX. MAGISTERIA, LICENCJATY, DOKTORATY

Pod kierunkiem pracowników i stałego współpracownika IE KUL (ks. prof. S. C. Napiórkowskiego OFMConv, także przy jego Katedrze Dogmatyki oraz Katedrze Mariologii) powstało kilka prac naukowych związanych ze zdobyciem stopni magistra i licencjata teologii ekumenicznej.

1. Stopień magistra³²

– Andrzej B a d o w s k i SVD. *Dialog między Kościołem rzymskokatolickim i Kościołem anglikańskim w Papui Nowej Gwinei*. Lublin 1998. Promotor [dalej skrót: Pr.]: ks. dr L. Górka SVD. Recenzent [dalej skrót: Rc.]: ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv. Komputeropis [dalej skrót: Kps] Arch. Uniw. KUL ss. 174 – egzamin [dalej: egz.]: 5 XI 1999.

– Grzegorz B u r b e ł a SVD. *Chrystus jako przodek. Propozycja chrystologii inkulturacyjnej według Charlesa Nyamiti*. Lublin 1998. Pr.: ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv. Rc.: ks. dr L. Górka SVD. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 78 – egz.: 9 X 1998.

– Dariusz D r z e w i e c k i MIC. *Dereka Prince'a ewangelikalna nauka o Duchu Świętym*. Lublin 1999. Pr.: ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv. Rc.: ks. dr K. Kowalik SDB. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 108 – egz.: 20 IV 1999.

– Maria D z i ę g i e l [kurs teologii eksternistycznej – dalej: k. teol. ekst.]. *Duszpasterstwo chorych w teologii rzymskokatolickiej i luterkańskiej. Studium dogmatyczno-ekumeniczne wybranych katechizmów wyznaniowych*. Lublin 1998. Pr.: ks. dr S. J. Koza. Rc.: ks. dr hab. K. Gózdź. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 93 – egz.: 21 IX 1999.

– Tomasz J a s i ń s k i [k. teol. ekst.]. *Pośrednictwo Maryi według encykliki „Redemptoris Mater” Jana Pawła II. Recepcja w polskich komentarzach teologicznych*. Lublin 1999. Pr.: ks. dr S. J. Koza. Rc.: ks. dr hab. K. Gózdź. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 99 – egz.: 22 III 1999.

– Witold J e r m o ł o w i c z. *Sytuacja Kościoła katolickiego obrządku łacińskiego na terenie województwa lwowskiego w latach 1991-1997. Studium z ekumenizmu praktycznego*. Lublin 1999. Pr.: ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv. Rc.: ks. dr K. Kowalik SDB. Kps Arch. Uniw. KUL – egz.: 16 VI 1999.

– Anatolij K ł a k MIC. *Teologiczny obraz Maryi w tekstach Kościoła prawosławnego antologii „Beatam me dicent”* Lublin 1999. Pr.: ks. prof. dr hab.

³² Prace podajemy alfabetycznie (według nazwisk).

- S. C. Napiórkowski OFMConv. Rc.: ks. dr K. Kowalik SDB. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 82 – egz.: 25 V 1999.
- Wiktoria K o z ł o w s k a. „*Spółeczne chrześcijaństwo*” według Matki Marii (Skobcowej). Lublin 1998. Pr.: ks. prof. dr hab. W Hryniewicz OMI. Rc.: dr K. Leśniewski. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 74 – egz.: 19 XI 1998.
 - Elżbieta L e w n i e w s k a [k. teol. ekst.]. *Ekumenizm w encyklikach Jana Pawła II*. Lublin 1999. Pr.: ks. dr S. J. Koza. Rc.: ks. dr hab. P Jaskóła. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 96 [97] – egz.: 13 XII 1999.
 - Wojciech M i t t e l s t a e d t SVD. *Ewangelizacja świata w ujęciu Konferencji Misyjnej w San Antonio – Texas 1989*. Lublin 1998. Pr.: ks. dr Leonard Górka SVD. Rc.: ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 94 – egz.: 4 VI 1998.
 - Andrzej P i a s e c k i. *Znaczenie dialogu w działalności misyjnej Kościoła według encykliki Pawła VI „Ecclesiam suam” i encykliki Jana Pawła II „Redemptoris missio”* Lublin 1998. Pr.: ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv. Rc.: ks. dr L. Górka SVD. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 102 – egz.: 20 V 1998.
 - Helena P r o t a s [k. teol. ekst.]. *Pojęcie Opatrzności Bożej w nauczaniu Jana Pawła II. Studium na podstawie katechez środowych Wierzę w Boga Ojca stwórcy* Lublin 1998. Pr.: ks. dr S. J. Koza. Rc.: ks. dr hab. K. Góźdź. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 88 – egz.: 6 X 1998.
 - Sebastian R e j a k. *Eschatologia nadziei w pismach Izaaka Syryjczyka*. Lublin 1999. Pr.: ks. prof. dr hab. W Hryniewicz OMI. Rc.: dr K. Leśniewski. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 151 – egz.: 10 VI 1999.
 - Dariusz S o b i e r a j. *Obraz Boga w liturgii Kościoła luterańskiego na przykładzie „Agendy dla Ewangelickiego Kościoła w krajach Królewsko-Pruskich” z 1833 roku*. Lublin 1998. Pr.: ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv. ks. dr hab. W Nowak. Rc.: ks. dr K. Kowalik SDB. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 87 – egz.: 22 III 1999.
 - Michał S o c h a OFMConv. *Ekumenizm praktyczny według Dyrektorium Ekumenicznego*. Lublin 1988. Pr.: ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv. Rc.: ks. dr S. J. Koza. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 111 – egz.: 5 V 1998.
 - Michał S t a n c z y s z y n. *Ekumenizm praktyczny według nowego Dyrektorium Ekumenicznego z uwzględnieniem sytuacji na Ukrainie w latach 1991-1997* Lublin 1998. Pr.: ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv. Rc.: ks. dr S. J. Koza. Kps Arch. Uniw. KUL ss. XIV + 88; Aneks[y] s. 76-88 – egz.: 26 V 1998.
 - Jacek Jan S t a s z e w s k i OFMConv. *Początki mariawityzmu w świetle dokumentów Kościoła rzymsko-katolickiego (1893-1906)*. Lublin 1998. Pr.: ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv. Rc.: ks. dr S. J. Koza. Kps Arch. Uniw. KUL ss. XII + 94 – egz.: 5 V 1998.

– Marta S t e ć k o [Stetsko] K m i t a. *Ekumeniczne zaangażowanie Zakonu Braci Mniejszych w dzieło ewangelizacji na terenach byłego ZSRR*. Lublin 1999]. Pr ks. prof. dr hab. W Hryniewicz OMI. Rc.: dr K. Leśniewski. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 118 – egz.: 25 III 1999.

– Rostysław S z e m e c z k o. *Chrześcijańskie wychowanie w rodzinie według Teofana Zatwornika*. Pr.: ks. prof. dr hab. W Hryniewicz OMI. Rc.: dr K. Leśniewski. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 105 – egz.: 25 VI 1998.

– Maria T r o c h i m i u k [k. teol. ekst.]. *Modlitwa w życiu dziecka w młodszym wieku szkolnym. Interdyscyplinarne studium teoretyczno-empiryczne*. Lublin 1998. Pr.: ks. dr S. J. Koza. Rc.: ks. prof. dr hab. J. Wilk SDB. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 86; Aneks s. 83-85 – egz.: 25 I 1999.

– Andrzej Z a j a c. *Możliwości recepcji nowego Dyrektorium Ekumenicznego w parafii Trójcy Świętej w Mikulińcach na Ukrainie*. Lublin 1999. Pr.: ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv. Rc.: ks. dr K. Kowalik SDB. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 201 – egz.: 25 V 1999.

– Jurij Z i m i ń s k i MIC. *Paschalny wymiar Eucharystii w ujęciu Katechizmu Kościoła Katolickiego i prawosławnego Katechizmu – Żyw Bog*. Lublin 1998. Pr.: ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv. Rc.: ks. dr K. Kowalik SDB. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 126 – egz.: 2 VI 1998.

2. Licencjaty

a) praca pisemna

– Jan H a l a m a SVD. *Jedność Kościoła według dokumentów Międzynarodowej Komisji Mieszanej do Dialogu Teologicznego między Kościołem Rzymskokatolickim i Kościołem Prawosławnym*. Lublin 1998. Pr.: ks. prof. dr hab. W Hryniewicz OMI. Rc.: ks. dr L. Górka SVD. Kps Arch. Uniw. KUL ss. 117 – egz. 12 VI 1998.

b) komisyjne egzaminy ustne

– 15 VI 1998: mgr Aleksander Dobrojer, ks. mgr Krzysztof Grzesiak, ks. mgr Jan Halama SVD [Słowacja], ks. mgr Przemysław Kantyka;

– 19 VI 1999: mgr Piotr Buńkowski, ks. mgr Roman Pracki [Kościół ewangelicko-augsburski], ks. mgr Jacek Wojtkowski.

3. Doktoraty

Naukowy stopień doktora teologii ekumenicznej otrzymali w latach 1998-1999 następujący absolwenci Instytutu Ekumenicznego³³:

– Ks. Vladimir A l e k s e e v. *Eschatologiczny sens kultury w świetle pism rosyjskich myślicieli religijnych XIX-XX w.* Pr.: ks. prof. dr hab. Wacław Hryniewicz OMI. Rc.: abp prof. dr hab. Jeremiasz (Jan Anchimiuk) (Chrześcijańska Akademia Teologiczna – Warszawa), dr hab. Szymik (KUL). Kps Arch. Uniw. KUL ss. 265 – obr.: 24 VI 1999 r.³⁴

– Ks. Walerian B u g e l [Republika Czeska]. *Eklezjologia Unii Uzhorodzkiej.* Lublin 1998³⁵ Pr.: ks. prof. dr hab. W Hryniewicz OMI. Rc.: prof. dr hab. S. Kozak (Uniw. Warszawski), ks. prof. dr hab. P. Jaskóła (Uniw. Opolski [dalej: UO], KUL). Kps Arch. Uniw. KUL ss. 311; Aneksy s. 304-311 – obr.: 12 V 1998 r.³⁶

– Ks. Andrzej K a i m SAC. *Idea zjednoczenia w pismach Stanisława Orzechowskiego.* Lublin 1998³⁷ Pr.: ks. prof. dr hab. W Hryniewicz OMI. Rc.: prof. dr hab. A. Naumow (Uniw. Jagielloński), prof. dr hab. S. Litak (KUL). Kps Arch. Uniw. KUL ss. XIV + 228 – obr.: 30 IV 1998 r.

– Ks. Roman M a ł e c k i. *Kościół jako wspólnota według Johna D. Zizioulasa.* Lublin 1998³⁸ Pr.: ks. prof. dr hab. W Hryniewicz OMI. Rc.: abp prof. dr hab. Jeremiasz (J. Anchimiuk, ChAT), ks. prof. dr hab. P. Jaskóła (UO, KUL). Kps Arch. Uniw. KUL ss. 295 – obr.: 2 VI 1998;

³³ Prace podajemy również alfabetycznie (według nazwisk).

³⁴ Zob. krótki anons [z błędnie podanym tytułem rozprawy]: *Pierwszy „prawosławny” doktorat na KUL.* „Biuletyn Informacyjny – Teologia w Polsce. Dokumenty – Studia – Informacje” [dalej: TwP] 17:1999 nr 58 s. 79.

³⁵ Dysertacja ta znajduje się w druku pt. *Eklezjologia Unii Uzhorockiej.* Lublin: RW KUL 2000 – seria: „Jeden Pan, jedna wiara. Studia i rozprawy Instytutu Ekumenicznego KUL” jako jej dwunasty tom.

³⁶ Zob. *Unia Uzhorodzka czyli doktorat ks. Waleriana Bugela.* TwP 17: 1999 nr 58 s. 28-32 [„Autoprezentacja” s. 29-31; „Z recenzji ks. prof. Piotra Jaskóły” s. 32; „Z recenzji p. prof. Stefana Kozaka” s. 32].

³⁷ Praca została przyjęta do druku pt. *Ekumenia doby renesansu. Jedność Kościoła w ujęciu Stanisława Orzechowskiego.* Lublin: RW KUL – seria: „Jeden Pan, jedna wiara. Studia i rozprawy Instytutu Ekumenicznego KUL” jako jej trzynasty tom.

³⁸ Praca ukazała się drukiem: *Kościół jako wspólnota. Dogmatyczno-ekumeniczne studium eklezjologii Johna Zizioulasa.* Lublin: RWKUL 2000 [ss. 229; Summary s. 199-202; Contents s. 227-229] – seria: „Jeden Pan, jedna wiara. Studia i rozprawy Instytutu Ekumenicznego KUL” 11.

– Ks. Rajmund P o r a d a. *Rola Kościoła w dziele usprawiedliwienia. Studium ekumeniczno-dogmatyczne dokumentów dialogu katolicko-luterańskiego*. Lublin 1998³⁹ Pr.: ks. prof. dr hab. P Jaskóła (UO, KUL). Rc.: bp prof. dr hab. A. Nossol (UO), ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv (KUL). Kps Arch. Uniw KUL ss. 266 – obr.: 3 VI 1998 r.;

– Ks. Andrzej Ś w i d e r s k i. *Próba oceny nauki Andrzeja Frycza Modrzewskiego o zjednoczeniu Kościoła Chrystusowego w świetle II Soboru Watykańskiego*. Pr.: bp prof. dr hab. A. Nossol (UO, KUL). Rc.: ks. prof. dr hab. M. Czajkowski (ATK), ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv (KUL). Kps Arch. Uniw. KUL ss. 157 – obr.: 22 VI 1998 r.⁴⁰

– Zbigniew Z e m b r z u s k i. *Ekumenizm w Warszawie. Studium historyczno-teologiczne*. Lublin 1999. Pr.: ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv Rc.: prof. dr hab. K. Karski (ChAT), bp prof. dr hab. A. Nossol (UO, KUL). Kps Arch. Uniw. KUL ss. 247; Aneksy s. 180-219 – obr.: 14 V 1999 r.

W I Katedrze Teologii Dogmatycznej zostały obronione kolejne doktoraty o wyraźnie ekumenicznym charakterze:

– Tomasz K o s i e k. *Postęga uzdrawiania w Kościele w świetle dokumentów dialogu katolicko-pentekostalnego (1972-1982). Studium teologiczno-ekumeniczne*. Lublin 1998⁴¹ Pr.: ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv. Rc.: ks. prof. dr hab. J. Warzeszak (Papieski Wydział Teologiczny, Warszawa), ks. dr hab. Jerzy Szymik (KUL). Kps Arch. Uniw. KUL – obr.: 20 I 1998 r.;⁴²

– Sławomir P a w ł o w s k i SAC. *Zasada „hierarchii prawd” według najnowszej myśli teologicznej (1984-1998)*. Lublin 1999. Pr.: ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv. Rc.: ks. prof. dr hab. L. Balter SAC (Uniw. S. Wyszyńskiego, Warszawa), ks. prof. dr hab. W. Hryniewicz OMI (KUL). Kps Arch. Uniw. KUL ss. 396 – obr.: 30 XI 1999 r.

³⁹ Dysertacja została przyjęta do druku w Opolu.

⁴⁰ Zob. Ks. A. Świdorski o A. Modrzejewskim. TwP 16: 1998 nr 55 s. 27-35 [„Z autorskiej prezentacji pracy” s. 27-31; „Z recenzji ks. prof. dr. hab. Stanisława Celestyna Napiórkowskiego” s. 32-33; „Z recenzji ks. prof. dr. hab. Michała Czajkowskiego” s. 34-35].

⁴¹ Rozprawa ukazała się drukiem pt. *Na chorych ręce kłaść będą. Postęga uzdrawiania w Kościele w świetle dokumentów dialogu katolicko-zielonoświątkowego (1972-1982)*. Lublin: RWKUL 2000 [ss. 274] – seria: „Jeden Pan, jedna wiara. Studia i rozprawy Instytutu Ekumenicznego KUL” 10.

⁴² Zob. *Uzdrowienia charyzmatyczne czyli doktorat T. Kośka*. TwP 16:1998 nr 55 s. 18-26 [„Życiorys” s. 18-19; „Prezentacja pracy” s. 20-23; „Z recenzji ks. prof. dr. hab. Józefa Warzeszaka” s. 24; „Z recenzji ks. dr. hab. Jerzego Szymika” s. 24-25; „Z odpowiedzi doktoranta na uwagi recenzentów” s. 25-26].

X. PUBLIKACJE KSIĄŻKOWE

IE KUL wydał (samodzielnie lub we współpracy) w latach 1998-1999 następujące pozycje książkowe⁴³:

– I. C z a c z k o w s k a. *Pomiędzy potopem a tęczą. Ekumeniczne studium integralności stworzenia*. Lublin: RWKUL 1998 [ss. 159] – seria: „Jeden Pan, jedna wiara. Studia i rozprawy Instytutu Ekumenicznego KUL” 8⁴⁴;

– Z. D a n i e l e w i c z. *W oczekiwaniu na paruzję. Nauka Adwentystów Dnia Siódmego i Świadców Jehowy*. Lublin: RWKUL 1998 [ss. 263; Aneksy s. 223-232; Summary s. 249-251; Contents s. 253-257]⁴⁵ – seria: „Jeden Pan, jedna wiara. Studia i rozprawy Instytutu Ekumenicznego KUL” 9;

– J. S. G a j e k, S. N a b y w a n i e c (red.). *Unia Brzeska z perspektywy czterech stuleci*. Lublin: RWKUL 1998 [ss. 310; Aneks s. 279-303; Indice s. 305-306; Zmist s. 307-308]⁴⁶ – seria: „Teologia w dialogu” 8;

– P. J a s k ó ł a. *Elementy protologii*. Opole: Oficyna Wydawnicza „Antykwa” 1998 [ss. 122]⁴⁷;

– P. J a s k ó ł a (red.). *Wahrheit und Beliebigkeit. Referaty polsko-szwajcarskiego ekumenicznego sympozjum zorganizowanego przez Arbeitsgemeinschaft Christlicher Kirchen in der Schweiz, Instytut Ekumeniczny KUL, Polską Radę Ekumeniczną, Wydział Teologiczny UO. Davos 14-20. 09. 1998*. Opole: Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego 1999 [ss. 100 (104); Inhaltsverzeichnis s. 100] – seria: „Sympozja” 32;

– W. H r y n i e w i c z. *Hermeneutyka w dialogu. Szkice teologiczno-ekumeniczne*. T. 2. Opole: Wydawnictwo Świętego Krzyża 1998 [ss. 288; Contents s. 11-14];

⁴³ Podajemy je w porządku alfabetycznym.

⁴⁴ Przepracowana wersja rozprawy doktorskiej pt. *Integralność stworzenia według ekologicznych dokumentów Światowej Rady Kościołów*, która powstała i została obroniona w IE KUL (Lublin 1994. Pr.: ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv. Rc.: prof. dr hab. K. Karski (ChAT), ks. prof. dr hab. W. Hryniewicz OMI (KUL). Kps BGKUL ss. 254 – obr.. 6 XII 1994).

⁴⁵ Publikacja rozprawy doktorskiej pt. *Nauka Adwentystów Dnia Siódmego i Świadców Jehowy o bliskiej paruzji. Studium dogmatyczno-ekumeniczne*, która powstała w I Katedrze Dogmatyki (Lublin 1995. Pr.: ks. prof. dr hab. S. C. Napiórkowski OFMConv. Rc.: prof. dr hab. K. Karski (ChAT), ks. prof. dr hab. W. Hryniewicz OMI (KUL). Kps BGKUL ss. 254 – obr. 20 VI 1995).

⁴⁶ Książka zawiera materiały jubileuszowego sympozjum międzynarodowego pt. „Unia Brzeska po czterech stuleciach”, zorganizowanego wspólnie przez Instytut Ekumeniczny oraz Instytut Historii Kościoła KUL (20-21 IX 1995).

⁴⁷ Publikacja ta stanowi rodzaj skryptu dla studentów teologii.

– W H r y n i e w i c z. *Minule zališiti Bogovi. Unija ta uniatizm w ekumeničnij perspektivi*. L'viv: Monastir Monachiw Studitskogo Ustawu Wydawničij Widił „Swičado” 1998 [ss. 168]⁴⁸;

– W H r y n i e w i c z. *Na drogach pojednania*. Warszawa: Wydawnictwo Księży Werbistów „Verbinum” 1988 [ss. 283];

– R. K a m i ń s k i, S. J. K o z a, L. S k o r u p a, K. Ś w i ę s (red.). *W służbie wartościom. Księga Pamiątkowa poświęcona Księdzu Biskupowi Profesorowi Dr. hab. Kazimierzowi Ryczanowi z okazji 60-lecia urodzin*. Kielce: Wydawnictwo „Jedność” 1999 [ss. 658; Inhaltsverzeichnis (*Im Dienst für Grundwerte. Festschrift für Bischof Prof Dr. habil. Kazimierz Ryczan anlässlich seines 60. Geburtstages*) s. 654-656];

– K. L e ś n i e w s k i (red.). *Żywoły świętych. Księga trzecia. Listopad. Część I*. Lublin: Wydawnictwo Prawosławnej Diecezji Lubelsko-Chełmskiej [dalej: WPDL-Ch] 1999 [ss. 422; Słowniczek wybranych terminów s. 410-414; Indeks imion świętych s. 415-418];

– K. L e ś n i e w s k i, J. L e ś n i e w s k a (red.). *Prawosławie. Światło wiary i zdroj doświadczenia*. Lublin: WPDL-Ch 1999 [ss. 619];

S. C. N a p i ó r k o w s k i. *Matka Pana (problemy – poszukiwania – perspektywy)*. Niepokalanów: Wydawnictwo Ojców Franciszkanów 1998 [ss. 335; Polska bibliografia odnowy kultu maryjnego 297-305; Indeks biblijny s. 307-308; Indeks osobowy s. 309-316; Indeks analityczny s. 317-329];

– S. C. N a p i ó r k o w s k i. *Solus Christus. Zbawcze pośrednictwo według „Księgi zgody*. [Wydanie III poszerzone.] Lublin: RWKUL 1999 [ss. 294; Inhaltsverzeichnis s. 9-12; Aneksy s. 203-243; Zusammenfassung (*Solus Christus. Die Heilsmittlerschaft nach dem „Konkordienbuch”*) s. 245-250; Indeks rzeczowy s. 281-283; Indeks osobowy s. 285-294];

Instytut Ekumeniczny przygotował i opublikował podwójny zeszyt (Komitet Redakcyjny: Wacław Hryniewicz OMI, Leonard Górka SVD, Krzysztof Leśniewski [sekretarz]) „Roczników Teologicznych” Towarzystwa Naukowego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego – 45-46:1998-1999 z. 7 [Teologia ekumeniczna] ss. 226; Contents s. 223-224. [Działy: Artykuły (1 w jęz. ang.; 3 – w jęz. niem.; 4 – w jęz. pol.; 1 – w jęz. wł.) s. 5-153; Sprawozdania s. 155-182; Recenzje s. 183-197; Kronika s. 199-222].

⁴⁸ Jest to tłumaczenie na język ukraiński książki pt.: *Przeszłość zostawić Bogu. Unia i uniatyzm w perspektywie ekumenicznej*. Opole: Wyd. Świętego Krzyża 1995 [ss. 179; Contents s. 177].

XI. JUBILEUSZ

Dnia 10 XII 1999 r. miała miejsce w Auli Uniwersyteckiej im. Stefana Kard. Wyszyńskiego podniosła uroczystość jubileuszowa. Naszemu stałemu współpracownikowi została uroczyście wręczona księga jubileuszowa *Tradycja i otwartość. Księga pamiątkowa poświęcona o. Profesorowi dr. hab. Stanisławowi Celestynowi Napiórkowskiemu*⁴⁹ Księga zawiera „Kalendarium życia i działalności” (s. 303-337), bibliografię Jubilata (s. 339-375), a także wykazy doktoratów (s. 337-378) i magisteriów (s. 379-401) napisanych pod jego kierunkiem.

Wprowadzenia w tę uroczystość dokonał ks. prof. dr hab. Krzysztof Gózdź, kierownik Instytutu Teologii Dogmatycznej. Następnie głos zabrał dziekan Wydziału Teologii KUL – ks. prof. dr hab. Gabriel Witaszek CSsR. Laudację wygłosił ks. prof. dr hab. Jerzy Szymik. Aktu wręczenia księgi dokonał rektor Uniwersytetu – ks. prof. dr hab. Andrzej Szostek MIC. Jubilat swoje wystąpienie zatytułował *Nazywam gwiazdy na moim KUL-owskim niebie*.

XII. EKUMENIZM DUCHOWY

Działalność naukowo-dydaktyczna Instytutu cechowała się w dalszym ciągu swoją duchowością ekumeniczną. Jej najbardziej charakterystycznym wyrazem były corocznie organizowane przez IE tradycyjne styczniowe Tygodnie Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan, poprzedzone tzw. Dniami Judaizmu.

1. *Tygodnie Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan*

W ramach styczniowego tygodnia w 1998 r.⁵⁰, którego hasło stanowiły słowa św. Pawła Apostoła: „Duch Święty wspiera nas w słabości naszej” (Rz 8, 26), słowo Boże – podczas południowej Liturgii Eucharystycznej w kościele Akademickim KUL – głosili kolejno zarówno pracownicy naukowcy KUL, jak i zaproszeni goście z bratnich Kościołów chrześcijańskich: ks. abp prof. Józef Życiński, metropolita lubelski (również przewodniczenie w Liturgii Eucharystii [dalej: PE], 18 I); ks. mgr Jerzy Bogacewicz, proboszcz prawosławnej parafii w Lublinie (PE: ks. prof. Wacław Hryniewicz OMI, kierownik IE, 19 I); ks. mgr Roman Pracki, pastor parafii ewangelic-

⁴⁹ Red. K. Kowalik SDB. Lublin: RWKUL 1999 [ss. 404].

⁵⁰ Szczegółową relację zob. S. R e j a k. *Obchody Tygodnia Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan w Lublinie. 18-25 stycznia 1998 roku*. RTKUL 45-46:1998-1999 z. 7 s. 163-169.

ko-augsburskiej w Lublinie i zarazem student IE (PE: ks. prof. S. C. Napiórkowski OFMConv, współpracownik IE, 20 I); pastor Marek Wólkiewicz, odpowiedzialny za lubelski zbor Kościoła zielonoświątkowego (PE: ks. mgr Przemysław Kantyka, student IE, 21 I); ks. dziekan Bogusław Wołyński, proboszcz parafii polskokatolickiej w Lublinie (PE: ks. dr S. J. Koza, pracownik naukowy IE, 22 I); pastor Henryk Kufeld, duchowny Kościoła Chrześcijan Baptystów w Lublinie (PE: ks. dr L. Górka SVD, zastępca kierownika IE, 23 I); ks. mgr Krzysztof Grzesiak, referent do spraw ekumenizmu przy Archidiecezjalnej Kurii Lubelskiej i student IE (także PE, 24 I); ks. bp Abel (Popławski), głowa Prawosławnej Diecezji Lubelsko-Chełmskiej (PE: ks. abp prof. Bolesław Pylak, senior Archidiecezji Lubelskiej, 25 I).

Przebieg Tygodnia Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan w roku 1999 relacjonuje ks. Jacek Maciej Wojtkowski w niniejszym zeszycie (dział „Sprawozdania”).

2. *Ekumeniczne spotkania modlitewne*

Młodzież studencka, pracownicy IE oraz sympatycy ekumenii z miasta Lublina pielęgnowali konsekwentnie zwyczaj comiesięcznych spotkań o charakterze ekumenicznym⁵¹. Stanowi on swego rodzaju kontynuację ekumenicznej działalności i duchowej spuścizny śp. Siostry Stanisławy Andronowskiej na terenie miasta Lublina.

3. *Dni Judaizmu*

Dzień Judaizmu stanowi nową inicjatywę w Kościele polskim. Uczestnicy forum dyskusyjnego „Pojednanie bez nawrócenia? Chrześcijańska samoświadomość a naród żydowski” Drugiego Europejskiego Zgromadzenia Ekumenicznego (Graz, 22-27 VI 1997 r.) zwrócili się z zaproszeniem do obchodów takiego dnia, które zostało skierowane do chrześcijańskich Kościołów Europy. Jako datę zaproponowano – wzorem rzymskokatolickiego Kościoła we Włoszech – dzień 17 stycznia, wigilię Tygodnia Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan. Obchody Dnia Judaizmu zostały zainaugurowane w 1998 r. Z inicjatywą takich obchodów wystąpiła Sekcja Ekumeniczna Koła Naukowego Teologów oraz IE KUL. Inicjatywa spotkała się z życzliwym poparciem ks. abpa prof. J. Życińskiego, metropolity lubelskiego, który podczas obchodów Dnia Judaizmu 17 I 1998 r. w kościele Akademickim KUL przewodniczył koncelebrowanej Liturgii Eucharystii oraz wygłosił okolicznościową homilię⁵². W roku

⁵¹ Został on zapoczątkowany 17 XII 1996 r.

⁵² Zob. A. D o b r o j e r. *Dzień Judaizmu na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim.*

1999⁵³ Dzień Judaizmu obchodzono – z udziałem pracowników IE – w kościele lubelskiej parafii ewangelicko-augsburskiej. Nabożeństwu słowa Bożego przewodniczył pastor mgr R. Pracki, natomiast okolicznościowy komentarz wygłosił dr Sławomir Jacek Żurek, pracownik Wydziału Nauk Humanistycznych KUL.

*

Należy na koniec jeszcze przypomnieć, że ks. dr Leonard Górka SVD w dalszym ciągu – w czasie tych dwóch lat sprawozdawczych – współpracował regularnie z dwiema wspólnotami lubelskiego neokatechumenatu.